

جزوه خلاصه

آمادگی دفاعی پایه نهم کد ۹۱۵

✔ ویژه آمادگی برای آزمون استخدامی دبیری علوم دفاعی (آمادگی دفاعی) آموزش و پرورش

✔ پوشش دهی مباحث مهم و پرکاربرد به زبان ساده و روان

✔ شامل خلاصه و نکات کتاب با قابلیت مطالعه در کمترین زمان ممکن

لینک های مفید آزمون استخدامی دبیری علوم دفاعی

خرید سوالات دبیری علوم دفاعی	سوالات رایگان دبیری علوم دفاعی با پاسخنامه
خرید پکیج سوالات مشترک آزمون	سوالات رایگان آموزش و پرورش با پاسخنامه
خرید گلچین سوالات مشترک آزمون	خرید درسنامه مشترک آزمون
منابع مشترک آزمون	جزوات خلاصه مشترک آزمون
منابع تخصصی دبیری علوم دفاعی	فایل اطلاعات آزمون
اخبار آزمون	شبکه های اجتماعی ایران عرضه (فایل های رایگان + تخفیفات هفتگی + اخبار)

(برای مشاهده هر بخش روی آن بزنید)

فهرست مطالب

- ❖ فصل اول: خلاصه آمادگی دفاعی پایه نهم کد ۹۱۵ تالیف ایران عرضه - صفحه ۴
- ❖ فصل دوم: نکات مهم آمادگی دفاعی پایه نهم کد ۹۱۵ تالیف ایران عرضه - صفحه ۲۶

❖ فصل اول: خلاصه آمادگی دفاعی پایه نهم کد ۹۱۵ تالیف ایران عرضه

آمادگی دفاعی - پایه نهم دوره اول متوسطه

هر انسان مخلص و متعهدی که آمادگی دفاعی را لازمه حیات جامعه اسلامی بداند در نزد خدا آبرو پیدا می‌کند.

امام خمینی «فُذِّسْ سرث»

فصل اول

در این کتاب براساس نیازهای خودتان و جامعه اسلامی تهیه شده است. در این کتاب با روش فعال گروهی و بدون نیاز به حفظ کردن جمله‌ها و دروس با مفاهیم بسیار مهمی چون امنیت، ضرورت دفاع آشنایی با فرهنگ دفاع و جهاد. ایثار و شهادت آشنایی با بسیج و دوران دفاع مقدس، الگوگیری از شهدای شاخص به‌ویژه شهدای دانش‌آمو مهارت‌آموزی دفاع نظامی و غیرنظامی (نظام جمع و شیوه‌های رزم انفرادی، پدافند غیرعامل، آشنایی و مقابله با جنگ نرم) و آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه توانایی‌ها آغاز می‌شوند).

قال رسول ال لش «نعمتان مجهولتان الة لصحة ۳ الامان»

پیامبر اکرم: دو نعمت که قدرشان شناخته نمی‌شود سلامتی و امنیت است.

فصل اول امنیت

اگر امنیت بود پیشرفت به وجود می‌آید. علم رشد می‌کند. اقتصاد شکوفایی پیدا می‌کند. سازندگی امکان پیدا می‌کند ...

حضرت آیت الله خامنه‌ای «رهبر معظم انقلاب اسلامی ۹۳/۴/۵»

مفهوم امنیت

امنیت در زبان فارسی به معنای در امان بودن از آسیبها، امن بودن، در پناه بودن، نداشتن دلهره، نگرانی و ترس و... آمده است. در ساده‌ترین تعریف، امنیت یعنی دور بودن از خطراتی که علیه منافع مادی (جان، مال، سرزمین و...) و ارزشهای معنوی (دین، فرهنگ، اعتقادات) و... ما وجود دارد.

امنیت در قرآن کریم

امنیت یکی از نیازهای فطری انسان است که در قرآن کریم به آن اشاره شده است؛ از جمله در قرآن کریم آمده است که حضرت ابراهیم از خداوند درخواست نمود تا مکه را سرزمین امن قرار دهد.

ما معتقدیم که ریشه و سرچشمه امنیت ایمان به خداست؛ زیرا کسی که به خداوند توانا ایمان داشته باشد، دارای تکیه گاهی روحی و معنوی است که به او اطمینان و آرامش می‌بخشد. به همین جهت خداوند در آیه ۲۸ از سوره رعد قرآن کریم در وصف مؤمنین می‌فرماید «آنها کسانی هستند که ایمان آورده‌اند، و دل هایشان به یاد خدا مطمئن و آرام است.»

تحول مفهوم امنیت از گذشته تا حال

در گذشته های دور، نقش "خطرات طبیعی" علیه انسانها بیشتر و بارزتر بود، اما امروزه نقش "خطرات انسانی" افزایش یافته است؛ مثلاً اگر در گذشته قحطی و خشکسالی جان مردم را به خطر انداخت. امروزه، عواملی مانند جنگ، ماهواره ها و رسانه ها که ساخته خود انسان است، منافع و ارزشها را به خطر انداخته است.

در هر کشور یا جامعه ریشه ناامنی ها میتواند داخلی یا خارجی باشد. در ناامنی داخلی ریشههای خطر در داخل مرزهای یک کشور نهفته است؛ مانند هرج و مرج، شورش، جدایی طلبی و ... اما در ناامنی خارجی عوامل، بیرون از مرزها قرار دارند؛ عواملی مانند تحریم های اقتصادی، تبلیغات منفی رسانه های بیگانه و ... . امروزه مهمترین وظیفه هر حکومتی تأمین امنیت شهروندان آن است، بهطوری که همه احساس آرامش داشته باشند.

ابعاد امنیت

از آنجا که امنیت، مفهوم بسیار کلی و پیچیده دارد. باید آن را با ابعاد مختلف مطالعه کرد. ابعاد امنیت معمولاً از جنبه های نظامی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی مورد توجه است که ما در این بخش به طور خلاصه به هر یک می پردازیم.

امنیت نظامی: امنیت نظامی، یعنی داشتن قدرت دفاعی و تهاجمی برای یک کشور. اگر کشوری دارای توان نظامی و دفاعی نباشد. هرگز امنیت نخواهد داشت. پس امنیت نظامی به معنای توان پاسداری و دفاع مردم یک کشور از سرزمین و شهروندان خود است که به وسیله نیروی نظامی و ابزارهای دفاعی امکان پذیر می شود.

امنیت اقتصادی: داشتن ثبات اقتصادی، تولید انبوه، صادرات زیاد. کافی بودن منابع مالی، تأمین رفاه اقتصادی و معیشت مردم از علائم امنیت اقتصادی است. اگر کشوری از نظر داشتن پایه ها و زیربنای اقتصادی ضعیف باشد از نظر امنیت اقتصادی آسیب پذیر خواهد بود.

امنیت سیاسی: امنیت سیاسی به معنای امن بودن کشور از نظر سیاسی است؛ با وجود امنیت سیاسی حکومت. دولت و نهادهای سیاسی از ثبات لازم برخوردار خواهند بود و افراد گروه های جامعه در کمال آرامش، در سرنوشت سیاسی خود مشارکت می کنند. فراهم کردن حضور افراد در فعالیتهای سیاسی، جلوگیری از هرج و مرج سیاسی و ممانعت از دخالت پیگانگان در امور کشور از وظایف حکومت برای حفظ امنیت سیاسی است. امنیت سیاسی بدان معناست که بیگانگان به جای مردم تصمیم نگیرند و مردم خود بتوانند سرنوشت خویش را تعیین کنند.

امنیت اجتماعی و فرهنگی: وقتی که یک ملت توانایی حفظ الگوهای اجتماعی و سنتی مانند زبان، مذهب، آداب و رسوم، نوع پوشش و ... خود را باور داشته باشد، دارای امنیت اجتماعی و فرهنگی است؛ بنابراین اگر اعضای یک جامعه ریشه های فرهنگی و اعتقادی خود را از دست بدهند.

به تدریج از اصل و اساس خود دور می شود. و زمینه نابودی اجتماعی و فرهنگی خود را فراهم می کنند.

امنیت زیست محیطی: امنیت زیست محیطی به معنای پایداری محیط زیست و طبیعت جانوری و گیاهی اطراف ماست. اگر عوامل زیستی مانند آب، هوا و محیط زیست و... از بین بروند.

حیات کل موجودات زنده از جمله انسان‌ها از بین خواهند رفت. وقوع سیلاب‌های بزرگ، از بین رفتن جنگل‌ها، گرم شدن هوای کره زمین و... از جمله موارد ناامن زیستی هستند.

سطوح امنیت

برای درک مفهوم سطح امنیت به مثال‌های زیر توجه کنید:

۱- مریض شدن یکی از هم کلاسی‌های شما، بدان معناست که ایمنی بدنش در مقابل ویروس‌های بیماری‌زا کاهش یافته است (امنیت جسمی و فردی).

۲- در یک مجتمع مسکونی، یکی از ساکنان شکایت می‌کند که از دست همسایه‌هایش امنیت و آسایش ندارد و از رفتارهای او به ستوه آمده است (امنیت خانوادگی).

۳- در یک روستا مردم از این نگران‌اند که شب‌ها سارقان به روستای آنها می‌آیند و امنیت آنها را برهم می‌زنند (امنیت محلی).

۴- ساکنان یک شهر می‌گویند آلودگی هوا و آلودگی صوتی، موجب سلب امنیت خاطر آنها شده است (امنیت شهری).

تهدید

معنی لغوی تهدید عبارت است از: بیان و ابراز قصد آسیب رساندن، نابودی یا تنبیه دیگران از روی انتقام و ایجاد رعب و وحشت.

مفهوم تهدید

تهدید وضعیتی است که ارزشهای حیاتی فرد یا جامعه را در یک کشور به خطر می‌اندازد. این ارزشها شامل مسائل اعتقادی، باورهای دینی، رفتارهای صحیح، قوانین و مقررات، پاسداری از مرزها و امنیت کشور، اشتغال و آسایش و راحتی مردم میشود. برای اینکه آمادگی دفاعی کسب کنیم، باید بدانیم چه تهدیداتی در کمین ما هستند. تهدیدی که هدفش برهم زدن شرایط مطلوب است. انواعی دارد. برخی از تهدیدات طبیعی هستند؛ مانند زلزله، سیل، توفان و... و برخی منشأ انسانی دارند که خود دو نوع‌اند: تهدید سخت و تهدید نرم.

اگر کشوری، کشور دیگر را تهدید به حمله نظامی کند. در این حالت می‌گوییم این تهدید از نوع سخت است اما اگر ارزش‌ها، باورها و اعتقادات یک جامعه هدف قرار گیرد. می‌گوییم این تهدید از نوع نرم است. تهدیدات نرم با این هدف صورت می‌گیرند که یک ملت از ارزشهای خود دست بردارد و به ارزشهای دیگران تمایل پیدا کند. معروف‌ترین تهدیدهای نرم در فضای مجازی، ماهواره‌ها و تبلیغات دشمنان برای شما نساخته شده‌اند.

در حالت کلی «تهدید» برای تأثیر گذاشتن پرباورها، افکار و رفتار دیگران به منظور تسلیم کردن آنها در برابر خواست تهدیدکنندگان است. امروزه در دنیا کشورهای استعمارگر و زیاده‌خواهی هستند که برای انجام دادن یا انجام ندادن برخی از

فعالیت‌ها، کشورهای دیگر را تهدید می‌کنند. نمونه بارز آن نظام سلطه‌گر آمریکاست که برای جلوگیری از گسترش فرهنگ ارزشمند اسلامی در جهان، کشور عزیزمان را به حمله نظامی، تحریم اقتصادی و... تهدید می‌کند و این تهدیدات را به اجرا درمی‌آورد.

دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است.

هرملتی که نتواند از خود دفاع بکند، زنده نیست.

هرملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده دفاع نکند، در واقع زنده نیست. هر ملتی هم که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست.

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، ۶۸/۰۸/۲۸

تهاجم

تهاجم به معنای شیخون، هجوم و حمله یک کشور به کشوری دیگر به منظور اشغال و سلطه بر آن سرزمین است. معمولاً قبل از آنکه تهاجمی صورت بگیرد، کشور تهدید کننده سعی می‌کند، با ایجاد ترس میزان توان و آمادگی دفاعی آن کشور را آزمایش کند. اگر این کشور در آمادگی کامل نبود، آن وقت تهاجم آغاز می‌شود. البته ممکن است قبل از تهاجم دست به کارهای دیگری مانند تحریم بزند. گاهی نیز تهاجم بدون تهدید انجام می‌شود. به هرگونه آمادگی در مقابل تهاجم «آمادگی دفاعی» گفته می‌شود.

تهاجم ممکن است به دو شکل نظامی و فرهنگی انجام شود.

در تهاجم نظامی، دشمن با ابزارهای مادی مانند هواپیما، تانک و سرباز به قصد اشغال یک کشور اقدام به حمله نظامی میکند. در تهاجم فرهنگی، دشمن با ابزارهای غیرنظامی دست به حمله می‌زند. ابزار دشمن در این شکل از تهاجم، ابزار و وسایل فرهنگی است. یکی از اهداف تهاجم نظامی، اشغال سرزمین و خاک آن کشور است. در تهاجم فرهنگی، اشغال ذهن و اعتقادات و تغییر ارزشها و باورهای دینی مردم، هدف اصلی دشمن است.

تهاجم نظامی یا تهاجم سخت یک کشور علیه کشور دیگر منجر به جنگ می‌شود؛ بنابراین در تعریف جنگ می‌توان گفت: نبرد خشن و مسلحانه‌ای است که بین دو یا چند اجتماع مستقل اتفاق می‌افتد.

در ابتدای زندگی جمعی انسان‌ها شروع هر جنگ دلایل ساده و مشخصی داشت و دو طرف درگیر عموماً برای اشغال سرزمین‌ها و به دست آوردن غنایم: قدرت‌نمایی و مقابله به مثمل (تلافی کردن حملات قبلی) با یکدیگر جنگ می‌کردند. اما برای وقوع جنگ‌های بزرگ در طول تاریخ دلایل فراوانی وجود دارد.

آشنایی با دفاع

دفاع چیست؟ به مجموعه اقدامات موجودات زنده برای حفظ و حراست از حیات خود در برابر خطرات محیطی که به منظور تقلیل یا دفع تجاوز صورت می‌گیرد. دفاع می‌گوییم.

انواع دفاع

الف) دفاع غربری

ب) دفاع آگاهانه

الف) دفاع غریزی: به صورت ناخودآگاه انجام می‌شود و در بین موجودات زنده مشترک است.

مثال:

- بسته شدن سریع چشم به هنگام انعکاس شدید در چشم عقب کشیدن دست به هنگام برخورد با جسم داغ

- فرار سریع حیوانات از محدوده‌ای که احساس خطر می‌کنند.

ب) دفاع آگاهانه: این نوع دفاع مختص انسان است و دارای تفاوت اساسی با دفاع غریزی است.

۲- انسان بر اساس قدرت تفکر و تعقل و یادگیری‌های قبلی با خطرات مقابله می‌کند.

اهمیت آمادگی دفاعی از دیدگاه قرآن

می‌دانید که لازمه موفقیت در هر کار آمادگی برای انجام آن است. همان گونه که حضور در امتحانات بدون آمادگی قبلی»

نمی‌تواند توفیق جندانی به همراه آورد. اقدام به هر کار دیگری نیز چنین است. به‌ویژه دفاع در برابر دشمن. تصور کنید در

صورتی که ملتی آمادگی دفاعی در برابر دشمن را نداشته باشند. چه نتایج و پیامدهای ویران‌کننده‌ای به دنبال دارد و چه

تلفات و خسارات سنگینی به بار خواهد آورد؟

خداوند متعال در قرآن کریم با اشاره به آرزوی دشمنان برای نابودی مسلمانان هشدار می‌دهد که هرگز از سلاح‌ها و امکانات

خود غافل نشوید و زمینه حمله و هجوم دمن را فراهم نسازید.

آیه ۱۰۲ سورة نساء می‌فرماید :

«وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً»

«کافران آرزو دارند که شما از سلاح‌ها و متاع‌های خود غافل شوید و یک‌باره به شما هجوم

آورند» و در آیه ۶۰ سورة انفال می‌فرماید :

«وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَ عَدُوَّكُمْ»

«و هر آنچه می‌توانید از نیرو و اسب‌های ورزیده (ساز و برگ جنگی) فراهم آورید تا به وسیله

آن دشمنان خدا و دشمنان خودتان را بترسانید»

همچنین در آیه ۳۸ سورة حج می‌فرماید :

«إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا»

«قطعاً خداوند از کسانی که ایمان آورده‌اند دفاع می‌کند.»

تعریف انقلاب

انقلاب در لغت به معنی تحول؛ دگرگونی» زیر و رو شدن و در معنای اصطلاحی، تحول و دگرگونی سیاسی - اجتماعی را شامل می‌شود.

دشمنان انقلاب اسلامی

با توجه به اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی، دشمنان این انقلاب نیز همان دشمنان پیامبران الهی هستند که در قرآن کریم با عنوان شیاطین انس و جن تعریف شده‌اند. با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران دشمنان به سرکردگی آمریکا با تمام توان به دشمنی با آرمان‌ها و اهداف این انقلاب بزرگ پرداختند؛ چرا که ابران قبل از انقلاب در مشت آمریکا بود و منابع حیاتی‌اش: مراکز تصمیم‌گیری سیاسیش و عزل و نصب مدیران مراکز حساس در اختیار آمریکا قرار داشت و سفیر آمریکا و انگلیس خواست خود را به شاه ایران تحمیل می‌کردند. با پیروزی انقلاب اسلامی و قطع دست دخالت آمریکا، توطئه‌ها و اقدامات خصمانه علیه ملت ایران آغاز گردید که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- ۱- تصرف دارایی‌ها و اموال ملت ایران
- ۲- کمک به حرکت‌های تجزیه طلبانه و اقدامات تروریستی
- ۳- حمله به ایران جهت نجات جاسوسان آمریکایی (ماجرای طوفان شن در طبس)
- ۴- کمک به رژیم صدام در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران
- ۵- ساقط کردن هواپیمای مسافربری ایران
- ۶- اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران حتی غذا و دارو
- ۷- اهانت به ملت ایران توسط حاکمان آمریکایی
- ۸- ایجاد موانع بسیار در جهت پیشرفت علمی و فناوری کشور
- ۹- تأسیس گروه‌های تکفیری و تروریستی از جمله داعش و ... برای ضربه زدن به ایران
- ۱۰- ترور دانشمندان، فرماندهان و شخصیت‌های مؤثر انقلاب اسلامی از جمله ایت‌الله شهید بهشتی و یارانش، سپهبد هید علی صیاد شیرازی: سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی. دانشمندان هسته‌ای و دفاعی از جمله شهیدان محسن فخری زاده. مجید شهبازی. مصطفی احمدی‌روشن و مسعود علی‌محمدی.

حفظ و تداوم انقلاب اسلامی

امام راحل و مقام معظم رهبری، بارها سفارش کرده‌اند که حفظ و دفاع از انقلاب اسلامی مهم‌تر از پیروزی آن است. از این رو لازمه حفظ و ادامه انقلاب ما عبارت است از:

- ۱- ایمان به خدا ۲- پیروی و پشتیبانی از ولایت فقیه ۳- حفظ استقلال و وحدت ملی ۴- حفظ روحیه انقلابی و اقدام جهادی
- برای پیشرفت و قوی شدن انقلاب اسلامی ایران در همه زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، علمی و فناوری، نظامی، فرهنگی و

اجتماعی ۵- امید به آینده روشن و نشاط انقلابی ۶- بصیرت، آگاهی و عدم اعتماد به دشمن ۷- قانون مداری و دفاع از حقوق مردم ۸- ترویج سبک زندگی اسلامی ایرانی و مقابله با رواج سبک زندگی غربی
بسیج مدرسه عشق. مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن اذان شهادت و رشادت سر داده‌اند.

امام خمینی

بسیج یعنی مجموعه‌ای از پاک‌ترین و فداکارترین و آماده به‌کارترین جوانان کشور در راه اهداف عالی این ملت.

مقام معظم رهبری

واژه بسیج

بسیج در فرهنگ لغات به معنای جهاد، عزم و اراده، آمادگی، آماده سفر شدن، آماده ساختن نیروی نظامی یک کشور برای جنگ است.

تعریف بسیج

بسیج یعنی آمادگی نیروهای مردمی و داوطلب که با بهره‌گیری از امکانات و تجهیزات ملی؛ حرکت‌های جمعی خود را در زمینه‌های نظامی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، علمی و فناوری، سازندگی و محرومیت زدایی سازمان‌دهی می‌کنند و برای حراست از دستاورهای انقلاب اسلامی تلاش می‌کنند.

بسیج در انقلاب اسلامی ایران

یکی از عوامل مهم پیروزی و استمرار انقلاب اسلامی، حضور با انگیزه مردم در تمام صحنه‌های سیاسی و اجتماعی جامعه است. با پیروزی انقلاب اسلامی توطئه‌های همه جانبه دشمنان علیه جمهوری اسلامی ایران شروع شد. در چنین شرایطی تنها عاملی که می‌توانست مانع موفقیت دشمنان شود، حضور مستمر و سازمان‌دهی شده مردم بود؛ زیرا حضور انسان‌های مومن، انقلابی، با انگیزه، فداکار و آموزش‌دیده، همچون سدی محکم در برابر توطئه‌گران، مانع تحقق اهداف آنها می‌شود.

امام خمینی به عنوان رهبر آینده‌نگر انقلاب اسلامی، این ضرورت را به‌درستی تشخیص دادند و در تاریخ ۵ آذر ۱۳۵۸ دستور تشکیل ارتش بیست میلیونی (بسیج) را صادر فرمودند. زمانی که بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران دستور تشکیل بسیج را صادر کردند. کمتر کسی می‌توانست فکر کند که این آینده‌نگری چه نقشی در حفظ و بقای نظام نوپای اسلامی ایران خواهد داشت.

نیروهای مردمی در برخی کشورهای جهان

نیروهای داوطلب مردمی در سوئیس: در این کشور دفاع از استقلال، آزادی و تمامیت ارضی به نیروهای مردمی واگذار شده است؛ به‌طوری که مشارکت مردمی در امور دفاعی از مهم‌ترین اهداف و علایق ملت سوئیس به شمار می‌آید.

ارتش آزادی بخش چین: نیروهای مردمی در چین که جندصد میلیون نفرند. از بین کارگران و کشاورزان از شانزده تا پنجاه ساله سازمان می‌یابند و در موارد ضروری به کار گرفته می‌شوند.

نیروی مقاومت مردمی در لبنان، فلسطین، عراق، سوریه و یمن: در این کشورها. اقشار مختلف مردمی به ویژه جوانان با الگوگیری و تأثیرپذیری از نیروی عظیم بسیج در انقلاب اسلامی ایران در قالب گروه‌های جهادی تشکیل شده‌اند و در جهت حفظ ارزش‌های دینی؛ استقلال و تمامیت ارضی سرزمین خود؛ در مقابل مستکبرین و زورگویان جهان که در راس آنها آمریکای جنایتکار و رژیم اشغالگر قدس قرار دارند. مبارزه و مقاومت می‌کنند.

برخی از ویژگی‌های یک بسیجی

بسیجی کسی است که ۱- همه وجودش وقف اسلام است ۲- پرتلاش. ایثارگرو کار او بی منت است. ۳- در همه میدان‌های موردنیاز کشور داوطلب است و حضور شجاعانه، فداکارانه و مخلصانه دارد. ۴- سقانع و متواضع است. ۵- دارای روحیه شهادت‌طلبی و بذل جان در راه مکتب و آرمان انقلاب اسلامی است.

فعالیت‌های بسیج بعد از دوران دفاع مقدس

با پایان یافتن هشت سال دفاع مقدس و مقاومت همه جانبه ملت در برابر متجاوزان. سراغاز فصلی نو پیش‌روی انقلاب اسلامی پدیدار و علاوه بر بازسازی خرابی‌ها و ویرانی‌های حاصل از جنگ تحمیلی؛ تهدیدات گسترده و پیچیده‌تری از طرف دشمنان متوجه انقلاب اسلامی شد.

در این دوره که تاکنون ادامه دارد و انقلاب اسلامی وارد گام دوم خود شده است. بسیج به عنوان نیروی فراگیر و آماده به کار در جهت حفظ و گسترش ارزش‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی، در زمینه‌های زیر فعالیت می‌کند:

۱- تعلیم و تربیت جوانان مومن، انقلابی و کوش

۲- حمایت از پیشرفت‌های علمی؛ پژوهشی و فناوری ط

۳- خدمات اجتماعی و محرومیت‌زدایی

۴- فرهنگی و هنری ۵- دفاعی و امنیتی ۶- فضای مجازی و رسانه ۷- اقتصادی و سازندگی ۸- ورزشی

آشنایی با حماسه دفاع مقدس

با سقوط رژیم فاسد شاهنشاهی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران براساس حمایت از مظلومان و مسلمانان و مخالفت با قدرت‌های ستمگر شکل گرفت. برای ابرقدرت‌ها قاپل تحمل نبود که ایران اسلامی در جهت مخالفت با منافع ناحق آنها عمل کند. این عوامل باعث شد که بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک‌های ضدانقلاب با حمایت و تحریک بیگانگان و با شعارها و عناوین فریبنده در جهت خواست و منافع دشمنان فعالیت کنند.

امام خمینی به عنوان رهبر و راهنمای مردم با اعتماد و اطمینانی که از ایمان او به قدرت خداوند سرچشمه می‌گرفت: ملت بزرگ ایران را به ایستادگی و نترسیدن از دشمن دعوت کرد: «من از ملت بزرگ ایران خواهانم که در هر مسئله‌ای که پیش

می‌آید، قوی بانمند، قدرتمند باشند. متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند. ما از آن قدرت‌های بزرگ نترسیدیم. این [صدام] که قدرتی ندارد.

ارتش بعثی در تهاجم نظامی به کشور ما که در ۳۱ شهریورماه ۱۳۵۹ آغاز شد، بخش وسیعی از مناطق جنوب و غرب ایران را به اشغال خود درآورد.

پس از سقوط خرمشهر، اشغالگران بر روی دیوارهای شهر نوشتند: «جئنا لنبقی» (آمده ایم تا بمانیم). مطبوعات رژیم متجاوز بعث نیز به صورت رسمی اعلام کردند. "محمرة (خرمشهر) سرزمین اجدادی ماست و نیروهای مسلح عراق آن شهر را برای ابد باز پس گرفتند".

در چنین وضعیتی امام خمینی به عنوان فرمانده کل قوا به نیروهای مسلح ایران دستور شکسته شدن محاصره آبادان را صادر کردند. با این پیام نیروهای رزمنده ارتش و سپاه به همراه رزمندگان بسیجی در مهر ماه ۱۳۶۰ در عملیاتی به نام "ثامن الائمة" برخی از مناطق اشغال شده را آزاد کردند و محاصره آبادان را درهم شکستند.

پس از آزاد شدن مناطقی از خوزستان توسط رزمندگان ارتش، سپاه، نیروهای بسیجی و جهاد - سازندگی که با هدایت و رهبری امام خمینی انجام شد، ارتش صدام با دادن تلفات زیاد و به اسارت درآمدن بیش از ۱۸۰۰۰ نفر از نیروهایش، درهم شکست. سرانجام در تاریخ سوم خرداد ماه سال ۱۳۶۱ خرمشهر قهرمان آزاد شد.

در جنگ تحمیلی، ما خود را پیروز این میدان میدانیم؛ زیرا دشمن به اهداف زیر نرسید. اهداف دشمن عبارت بودند از:

۱- ساقط کردن نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران

۲- جلوگیری از صدور انقلاب اسلامی به کشورهای دیگر

۳- جداکردن خوزستان از کشور ۴- حاکمیت بر اروندرود.

دستاوردهای داخلی هشت سال دفاع مقدس

۱- اعتماد به نفس و خودباوری

۲- تولد تفکر بسیجی

۳- پیشرفت در صنایع دفاعی کشور

۴- کسب تجارب مهندسی و صنعتی

۵- ترویج فرهنگ ایثار و شهادت

۶- نقش آفرینی مساجد در دفاع از میهن

مردان مبارز

در طول تاریخ بشر. انسان‌های موحد بسیاری بوده‌اند که تعدادی از آنها به دلیل شرایط حاکم بر جامعه خود، یکناپرستی خویش را به کلی پنهان می‌کردند و تعدادی نیز، که معمولاً در اقلیت بودند، سعی می‌کردند تا پرستش خدای یگانه را در میان خویشان و اطرافیان خود تبلیغ کنند. آنها برای تبلیغ اعتقاداتشان گاهی جان خود را نیز ایثار می‌کردند. اما حاضر نبودند از اعتقادات خود دست بردارند.

با ظهور حضرت محمد ۶ پیامبر اسلام و آخرین فرستاد؛ الهی. دوران دیگری از مبارزه با ظلم و جهل و بت پرستی و متقابلاً بلیغ پرستش خداوند یکت آغاز شد. اصحاب و پیروان آن حضرت نیز به تناسب شرایط و موقعیتشان سعی می کردند تا با حرکت در این مسیر الگوهای مناسبی برای سایر مردم باشند.

مردان تلاشگره مبارز و میهن دوست در طول تاریخ کهن سرزمین ما کم نبوده اند؛ اما پس از استقبال از دین اسلام و پذیرش آن توسط مردم ایران. وجود مردانی که برای پیشرفت کشور، ترویج فرهنگ اسلامی و سربلندی مردم تلاش می کردند. شدت و قوت بیشتری یافت. این مردان از میان تمام اقشار مردم بوده اند و هدفشان سعادت مندی ملت ایران بوده است.

در دوران معاصر روحانیان، عالمان و دانشمندان، شاعران و نویسندگان، مجاهدان و آزادی خواهان، سربازان میهن و ... در این مجموعه حضور داشته اند. بزرگ مردانی چون میرزای شیرازی:

سید جمال الدین اسدآبادی، ستارخان، باقرخان، امیرکبیر و ... نامهایی هستند که همگی برای آبادانی و سرافرازی میهن، گسترش دین و عدالت، رهایی کشور از مستبدان داخلی و استقلال ایران در مقابل نفوذ و دخالت بیگانگان تلاش فراوان کرده اند.

در دوران ستم شاهی نیز انسان های آزاده ای که در مقابل دین ستیزی و ظلم و ستم حاکمان پهلوی ایستادند. بسیار بوده اند. آنها رنج و سختی دوران مبارزه. زندان، شکنجه و شهادت در راه خدا را انتخاب کردند تا ثابت کنند که دین خواهی مردم و حفظ استقلال ایران اسلامی چراغ روشنی است که هرگز خاموش نخواهد شد. شهید نواب صفوی، شهید سیدعلی اندرزگوه شهید رجایی و ... از این دسته مردان ممن و مبارز میهن ما هستند.

در دوران دفاع مقدس بیش از ۳۶ هزار دانش آموز از گروه همسالان ما در میدان جنگ، به خاطر دفاع از اسلام. انقلاب، کشور، دین و اعتقاداتمان به شهادت رسیده اند و جان خود را ایثار کرده اند. هم اکنون به کشور ما تهاجم نظامی نشده است؛ اما دشمنان به تهاجم وسیع فرهنگی با هدف انحراف نوجوانان و جوانان روی آورده اند. به نظر شما چگونه می توان در مقابل این تهاجم دفاع کرد؟

زنان قهرمان

مادران شجاع فرزندان اسلام. خاطره جانبازی و رشادت زنان قهرمان را در طول تاریخ زنده کرده اند. امام خمینی «فیز» یکی از وظایف مهم و اساسی زنان، تربیت فرزندی است که زنان و مردان آینده جامعه را تشکیل داشته و ایثارگری کرده اند. تربیت شدگان دامن مادران دلسوز و پاک دامن بوده اند.

در عصر حاضر برخی از زنان علاوه بر اینکه در خانه به عنوان همسر و مادر نقش اساسی در رشد خانواده و تربیت فرزندان دارند. در جامعه نیز همپای مردان مشغول فعالیت اند.

در طول تاریخ کم نبوده اند زنانی که در شرایط سخت. با تدبیر خود. باعث تحولی بزرگ در جامعه خود شده اند. در زیر اسامی سه نفر از زنان قهرمان و تأثیرگذار صدر اسلام و سه نفر از زنان قهرمان و حماسه ساز تاریخ معاصر ایران آمده است.

حضرت خدیجه بل بانو بی بی مریم بختیاری

حضرت فاطمه سا بانو مرضیه حدیدچی (دباع)

حضرت زینب یا بانو فرنگیس حیدرپور (رزمنده دفاع مقدس)

زنان در دفاع مقدس نقش اساسی داشته و از راه‌های مختلف در دفاع از اسلام و انقلاب اسلامی مشارکت کرده‌اند:

۱- پشتیبانی جنگ (رساندن وسایل و ادوات جنگی به رزمندگان، رساندن آب و مواد غذایی به رزمندگان)

۲- بهداشت و درمان. درمان مجروحان جنگ و انتقال آنها به پشت جبهه و مراقبت از آنها تهیه و تدارک دارو، لباس و سایر

امکانات

۳- حضور مستقیم در صحنه نبرد

۴- حمایت از ایثارگران

در دوران معاصر زنان مؤمن و شجاعی بودند که علاوه بر تربیت فرزندان صالح و باتقوا، دفاع از اعتقادات دینی و حفظ و گسترش آن را در جامعه و وظیفه خود میدانستند.

یکی از این زنان با ایمان و مبارز که پس از چند سال تحمل سختی و شکنجه در زندانهای نظام (رژیم) شاه، به خارج از ایران رفت و در اردوگاههای نظامی فلسطین به چریکی تمام عیار تبدیل شد، خانم مرحومه مرضیه حدیدچی (دباع) است. خانم دباع با وجود هشت فرزند، با توجه به احتمال دستگیری مجدد و اعدام توسط رژیم ستمگر شاه، به زندگی مبارزاتی سخت خود ادامه داد.

زنان قهرمان در دوران دفاع مقدس

در دفاع مقدس، زنان با ایمان و شجاع ایرانی، از ابتدای تهاجم ارتش بعثی عراق به کشورمان، در کنار مردان و در مقابل دشمن ایستادگی و مقاومت کردند و پس از آن نیز در پست جبهه کارهایی انجام می‌دادند که اگر ارزش و پاداش آن نزد خداوند از دفاع مستقیم بیشتر نباشد. کمتر نخواهد بود.

زنان علاوه بر اینکه در پشت جبهه می‌توانند در دفاع از کشورشان نقش موتوری داشته باشند. در خانه نیز همسر: خواهر و مادر مردان؛ و در جامعه خویشاوند. همکار، همسایه و ... آنها هستند. زنان با صبر و استقامت در مقابل سختی‌های جنگ و تشویق مردان به دفاع از کشورشان، انگیزه‌های مقاومت عمومی را در جامعه تقویت می‌کنند.

فصل سوم دفاع نظامی و غیرنظامی

نظام جمع

نظام جمع حرکاتی است که به صورت منظم انجام می‌نسود و افراد را در اجرای حرکات جمعی با یکدیگر هماهنگ می‌کند. همان طور که لغت نظام جمع نشان می‌دهد. نظم + جمع. نظم جمع را به دنبال دارد؛ اما این موضوع وقتی میسر می‌شود که تمامی ارکان جمع یعنی تک تک نفرات نظم انفرادی را رعایت کنند.

ایستادن

منظور از ایستادن حالتی است که باید در آن نکات زیر به طور کامل رعایت شود:

(الف) بدن آزاد و راست باشد.

(ب) پاشنه پاها به هم چسبیده باشد.

(پ) پنجه پاها در یک خط و به اندازه عرض چهار انگشت بسته دست، باز باشد.

(ت) پاها به طور کامل کشیده باشد.

(ث) شکم داخل، سینه جلو، کمر راست، شانه ها باز و در یک خط قرار داشته باشند.

(ج) گردن افراشته، سر بالا و روبه رو، شعاع دید چشم مستقیم به جلو، صورت به حالت طبیعی و چانه اندکی بالا باشد.

(چ) هر دو دست کشیده و مشت باشد و سایر انگشتان دست چسبیده به شلوار و کف دست روبه بدن باشد.

از راست نظام

به منظور نظم دادن صف یا صف‌های متوالی، فرمان «از راست نظام» داده می‌شود.

آزاد

فرمانی است برای تغییر حالت دادن از فرمان خبردار.

با این فرمان نفرات، پای چپ خود را به سرعت از زمین بلند می‌کنند و با یک ضربه محکم و به اندازه پهنای شانه به سمت چپ می‌کوبند؛ به طوری که پنجه هر دو پای هر نفر در امتداد هم قرار گیرد. هم‌زمان با این حرکت دست‌ها در پشت به طوری که دست چپ مچ دست راست را می‌گیرد و هر دو دست به طور کشیده در پشت و انتهای ستون فقرات قرار می‌گیرد. در حالت آزاد مانند حالت خبردار افراد نباید تغییر جهت دهند یا حرکتی بکنند. در تمام این حرکات اگرچه فرد تتهایی عمل می‌کند. اما هماهنگی خاصی با سایر افراد هم گروه خود دارد.

گردشها در توقف

(الف) به چپ چپ: تغییری است ۹۰ درجه به طرف چپ

(ب) به راست، راست: تغییری است ۹۰ درجه به طرف راست.

(ج) عقب گرد: عقب‌گرد تغییر سمت ۱۸۰ درجه‌ای است. از طرف چپ. این فرمان در دو جزء به شرح زیر اجرا می‌شود:

جزء یک: نفر روی پاشنه پای چپ و پنجه پای راست به کمک حرکت سریع شانه‌ها به سمت جب می‌چرخد. در حالی که بدن کاملاً راست. دست‌ها به بدن چسبیده و کشیده.

جزء دو: پس از انجام گردش و مکث لازم؛ پای راست بدون آنکه خم شود. از کوتاه‌ترین راه به پای چپ می‌چسبد.

تاکتیک رزم انفرادی

تاکتیک "یا راه‌کنش به روش جنگیدن و نبرد گفته می‌شود که هنگام دفاع و حمله از آن استفاده می‌شود. به عبارت دیگر به دانستنی‌هایی که یک رزمنده با به کارگیری آن می‌تواند از خطر و آسیب دشمن مصون باشد و بر او پیروز شود تاکتیک انفرادی گفته می‌شود. مباحثی که از رزم انفرادی در این بخش مطرح می‌شود. شامل جهت‌یابی و تخمین مسافت است.

جهت یابی

جهت‌یابی به دانشی گفته می‌شود که نیروی رزمنده با آگاهی از آن قادر باشد در هر شرایط و موقعیت جهات جغرافیایی را در طبیعت مشخص کند. جهت‌یابی در بسیاری از موارد کاربرد دارد.

برای نمونه وقتی در کوهستان، جنگل، دشت یا بیابان گم شده باشید. با دانستن جهت‌های جغرافیایی، می‌توانید به مکان مورد نظرتان برسید. یکی از استفاده‌های مسلمانان از جهت‌یابی. یافتن قبله برای نماز خواندن و ذبح شرعی حیوانات است.

تعریف جهت: جهت امتداد ثابتی است در طبیعت که در اثر تغییر موقعیت فرد تغییر نمی‌کند.

جهت‌یابی عبارت است از: شناخت جهات چهارگانه اصلی در زمین.

جهات اصلی: جهات اصلی زمین چهار جهت شمال، جنوب، شرق و غرب است.

جهات فرعی عبارت است از: شمال شرقی، شمال غربی، جنوب شرقی و جنوب غربی.

جهت یابی به وسیله خورشید

خورشید صبح از مشرق طلوع میکند و در هنگام ظهر در وسط آسمان به سمت جنوب می‌باشد و هنگام غروب از جهت مغرب غروب میکند.

جهت یابی با سایه شاخص

- شاخص را به طول یک متر در زمین مسطح در مقابل خورشید به شکل عمودی قرار می‌دهیم.

سایه شاخص روی زمین می‌افتد، سر سایه را به دقت مشخص می‌کنیم.

- حدود ۲۰ دقیقه صبر می‌کنیم تا سایه به واسطه حرکت خورشید از شرق به غرب حرکت کند سپس مکان دوم سایه را مشخص می‌کنیم.

- دو سر سایه را با خط مستقیم به یکدیگر وصل می‌کنیم؛ سر سایه اول به سوی غرب و سر سایه دوم به سوی مشرق می‌باشد.

- سپس روی خط میایستیم؛ به طوری که پای چپ روی سایه اول و پای راست ما روی سایه دوم باشد و شاخص پشت سر ما قرار داشته باشد. در این صورت جهت مقابل ما شمال است.

جهت‌یابی حرفه‌ای در شرایط خاص

ماه و ستارگان همیشه در آسمان دیده نمی‌شوند. قطب‌نما نیز وسیله‌ای است که ممکن است خراب شود. پس بهتر است. جهت‌یابی در شرایط خاص را بیاموزیم.

۱- بادهای فصلی و منطقه‌ای:

بهترین روش جهت یابی آشنایی با اقلیم و بادهای فصلی منطقه است؛ مثلاً در منطقه بلوچستان، بادهای گرم و خشک همیشه در فصل تابستان از جنوب شرقی به فسمال غربی می‌وزد. اما این نکته را به خاطر داشته باشید که در گودال و مناطق کوهستانی ممکن است جهت باد در سطح زمین خلاف جهت باد فصلی باشد. پس همیشه درباره بادهای دائمی در منطقه‌ای که حضور دارید، اطلاعات کسب کنید.

۲- پوشش گیاهی تبه:

روش دیگر برای جهت یابی در شرایط خاص پوشش گیاهی تیه‌هاست. به تیه‌ها نگاه کنید. سمتی که به طرف جنوب است. خشک‌تر و کم گیاه‌تر از سمتی است که رو به شمال است.

۳- حرکت‌های برنده‌های مهاجر:

پرنده‌های مهاجر در بهار در دشت‌های مرکزی ایران به طور معمول از جنوب به شمال و در پاییز از شمال به جنوب پرواز می‌کنند؛ البته حرکت پرندگان در دسته‌های چندتایی مد نظر است.

۴- لا دار کوب و شانه به سر:

پرندگانی مانند لا دار کوب و شانه به سر معمولاً لانه‌هایشان را در سمت شرقی درخت حفر می‌کنند. سنجاب‌ها هم معمولاً در سوراخ‌های سمت شرقی درختان لانه می‌گزینند.

۵- خزه و گل‌سنگ:

در سمت شمالی درختان و تخته‌سنگ‌ها. خزه و گل‌سنگ پیشتری می‌روید؛ چرا که نمناک‌تر و مرطوب‌تر از سمت جنوبی آنهاست.

هر چند این روش‌ها خیلی دقیق و قابل استناد نیستند اما اگر تمام عوامل را در نظر بگیرید. می‌توانید محدوده جهت‌های چهارگانه را بیابید.

تخمین مسافت!

تخمین مسافت اصطلاحی است که در ادبیات نظامی به کار می‌رود. این اصطلاح یعنی اندازه گرفتن تقریبی مسافت یا فاصله بین دو نقطه در برد و عرض. شرایط میدان رزم ایجاب می‌کند هر نیروی رزمنده سریعاً بتواند با جنگ افزار خود روی هدف مورد نظر تیراندازی دقیق کند و یا مشاهدات خود را در اسرع وقت به طور صحیح به فرمانده گزارش کند. برای رسیدن به این منظور، باید با تمرینات و آموزش‌های مفید و استفاده از روش‌های ساده و عملی «تخمین مسافت را از راه ورزیدگی چشم و قدرت حافظه فراگرفت. تخمین مسافت در یک تعریف کلی تعیین فاصله تقریبی بین دو نقطه است.

روشهای تخمین مسافت

۱- تخمین مسافت به وسیله نقشه ۲- تخمین مسافت با یگان صد متری ۳- تخمین مسافت از روی شکل ظاهری رزمنده با تجهیزات همراه ۴- تخمین مسافت با استفاده از نور و صدا

جنگ نرم

در درس‌های قبلی خواندید. کشورهای استعمارگر در گذشته برای رسیدن به اهداف خود از تهاجم نظامی استفاده می‌کردند. جنگ‌های نظامی هزینه‌های زیادی به همراه داشت و تلفات انسانی آن علاوه بر سربازان کشور مدافع. شامل سربازان کشور مهاجم هم می‌شد.

هزینه‌های بالای جنگ سخت. پیشرفت فتاوری، مخالفت عموم مردم جهان با کشته شدن انسان‌ها در جنگ و .... قدرت‌های نظامی دنیای امروز را بر آن داشت تا از راه‌های دیگری به دنبال تأمین منافع خود باشند.

در نتیجه اگر کشورهای استعمارگر در گذشته با تهاجم نظامی (جنگ سخت) به اهداف خود می‌رسیدند، در دنیای امروز سعی می‌کنند با روش‌های جدید و کم هزینه به دنبال منافع خود باشند.

در جنگ نرم نوع تفکر و اندیشه را تغییر می‌دهند؛ یعنی دشمن ذهن و فکر مردم کشور هدف را مطابق خواسته‌های خود تغییر می‌دهد.

قدرت نرم

قدرت نرم عبارت است از توانایی رسیدن به هدف با استفاده از جذابیت برای هر کشوری این جذابیت خود را در فرهنگ و یا همان سبک زندگی مردم آن کشور نشان می‌دهد. بنابراین جنگ نرم؛ صحنه رقابت سبک زندگی‌ها و فرهنگ‌هاست. هر کشوری که دارای فرهنگ عمیق، ریشه‌دار و ارزشمندتر از یک طرف و قدرت رسانه‌ای مناسب جنگ نرم اقتصادی: در این مبارزه، دشمن با تبلیغات گسترده و ترویج کالاهای خارجی و اخلال در بازارهای ارزی و بازرگانی، بنیانهای اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از طرف دیگر باشد، در جنگ نرم پیروز خواهد شد.

اگر مردم یک کشور تمام تلاش خود را بکنند تا فرهنگ و سبک زندگی خود را با شیوه‌ای جذاب اراه دهند. قدرت نرم خود را افزایش داده‌اند. اگر باورها و ارزش‌های مردم کشوری تغییر کند.

سبک زندگی آنها تغییر خواهد کرد؛ بنابراین در جنگ نرم باورها و ارزش‌های کشور مورد هدف، تغییر می‌کند. از آنجا که ارانه جذابیت‌های سبک زندگی، به استفاده از رسانه‌های جمعی نیاز دارد. سلاح جنگ نرم رسانه‌های جمعی است.

انواع جنگ نرم

جنگ نرم اقتصادی: در این مبارزه، دشمن با تبلیغات گسترده و ترویج کالاهای خارجی و اخلاف در بازارهای ارزی و بازرگانی، بنیانهای اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار میدهد.

جنگ نرم علمی: در این جنگ، دشمن با تحقیر تواناییهای علمی نخبگان یک کشور و از بین بردن اعتماد به نفس آنان، موجب عقب ماندگی کشور می شود.

جنگ نرم فرهنگی: دشمن با استفاده از قدرت رسانه های جمعی، سبک زندگی و فرهنگ خود را به عنوان الگوی برتر مطرح کرده و باورها و ارزش های فرهنگی کشورها را تضعیف کرده و تغییر می دهد.

جنگ نرم زیست محیطی: در این حالت با ترویج باورهای غلط درباره محیط زیست. از طریق مصرف بی رویه، اسراف و بی توجهی به نعمات طبیعی، زمینه تخریب منابع در دسترس فراهم می شود.

جنگ نرم سیاسی: در این حالت دمن با نفوذ بر مسئولان کشورها و تغییر افکار عمومی مردم موجب می شود که مسئولان و مردم آن کشور پیرو سیاست ها و دیدگاه های دشمن شوند.

جنگ نرم اجتماعی: در این مبارزه. دمن به دنبال تضعیف نهاد خانواده و تزلزل اتحاد و همدلی مردم و پیوندهای اجتماعی در کشور هدف می باشد.

میزان اثرگذاری جنگ نرم از یک طرف به ویژگی های شخصیتی افراد مانند اعتقادات دینی، شجاعت. اعتماد به نفس، پابندی به ارزش های اخلاقی و... و از طرف دیگر به میزان علم و آگاهی انسان ها و نیز شناخت دوستان و دشمنان واقعی بستگی دارد.

برای آنکه شما دانش آموزان عزیز به جهان پیرامون خود و اتفاقاتی که در آن رخ می دهد با دقت بیشتری توجه کنید و هر چیزی را هآسانی رد یا قبول نکنید، در این بخش از درس با روش های جنگ نرم آشنا می شوید.

گروه های هدف جنگ نرم

در جنگ نرم. تمامی سطوح جامعه از مسئولان تا عموم مردم هدف محسوب می شوند؛ اما جوانان و نوجوانان به عنوان آینده سازان این مرز و بوم: مهم ترین گروه هدف به حساب می آیند. دشمن تلاش می کند با ایجاد شبهاتی. این نسل آینده ساز را نسبت به وضعیت فعلی و آینده کشور ناامید سازد تا به اهداف خود برسد. همچنین دمن با ایجاد شک و تردید در باورها و ارزش های جوانان سعی دارد آنان را نسبت به اصول و ارزش های دینی، ملی و انقلابی دچار تردید و گمراهی کند.

ابزارهای جنگ نرم

«سلاح های جنگ نرم یعنی قدرت روحی و قدرت فکری»

«مقام معظم رهبری»

۱- شبکه‌های اجتماعی

امروزه کاربران، مورد هجوم سیل آسا و بی‌وقفه‌ای از اخبار، عکس‌ها و مطالب جدید توسط شبکه‌های اجتماعی قرار می‌گیرند. وقت زیادی که صرف این حجم مشاهده دقیق را از کاربران می‌گیرد و موجب می‌شود که کاربران نتوانند به خوبی حق را از باطل و راه درست را از نادرست تشخیص بدهند.

۲- شبکه‌های ماهواره‌ای

تأسیس و راهاندازی شبکه‌های ماهواره‌ای و تولید برنامه برای آنها هزینه‌های بسیار سنگینی دارد؛ اما صاحبان قدرت و ثروت برای تأمین منافع خود پیام‌های پنهان و پیدای خود را از این طریق به مخاطبان خویش در کشورهای هدف می‌رسانند.

۳- بازی‌های رایانه‌ای

برخلاف تصور عموم مردم بازی‌های رایانه‌ای صرفاً وسیله‌ای سرگرم کننده و تفریحی نیستند و ویژگی تعاملی و تکرارپذیری، آنها را به ابزاری جدی و تاثیرگذار تبدیل کرده است. مخاطبان بازی‌ها در فرایند بازی علاوه بر سرگرمی، اطلاعات جدیدی در مورد اشخاص، تاریخ، جغرافیا و دیگر مسائل علمی می‌آموزند و مهارت‌های متنوعی را تمرین می‌کنند. جدا از اینکه در حالت کلی این بازی‌ها سلامت نوجوانان را به خطر می‌اندازد. قهرمان‌ها و ارزش‌های بازی و همچنین اطلاعات درون بازی می‌تواند به صورت هد فمند ذهن مخاطب را منحرف کند.

۴- موسیقی

موسیقی با توجه به اینکه کدام بخش از مغز را تحریک می‌کند، می‌تواند اثرات مفید یا مخربی را به دنبال داشته باشد. جدا از اینکه اعتیاد به موسیقی می‌تواند ضعف اراده را موجب شود و کنترل احساسات و عواطف را مختل نماید. علاوه بر این، مفاهیم و سبک فکری خاصی در لابه‌لای موسیقی دارای کلام به عنوان پیام پنهان منتقل می‌گردد.

۵- فیلم و پویانمایی (انیمیشن)

هزینه‌های بسیار بالای صنعت فیلم و پویانمایی در عصر حاضر در خدمت منافع شرکت‌های بزرگی است که منابع آن را تأمین می‌کنند. معرفی الگوهای ششخصیتی و رفتاری، تبلیغ کالاهای متنوع یا روش خاصی از زندگی، همه و همه در پیام‌های پیدا و پنهان فیلم‌های هالیوودی جای گرفته است. تماشاگران متأثر از ارزش‌ها، فرهنگ‌ها و سبک زندگی قهرمانان و شخصیت‌های مثبت داستان‌ها، همانند سازی می‌کنند و روش آنها را در زندگی خود پیاده می‌کنند.

۶- رسانه‌های جمعی نوشتاری

تفاوت اساسی این رسانه‌ها با دیگر رسانه‌ها در نقش محوری تصویرسازی و قوه تخیل در شکل‌دهی به قهرمان و فضا سازی داستان است. به عبارت دیگر، اندیشه‌ها و نقطه نظرات نویسنده بر بستر داستان در ذهن مخاطب می‌نشیند و او را جذب خود می‌کند. بسیاری از مکاتب فکری و فرقه‌های انحرافی از این طریقی تفکرات خود را ترویج می‌کنند.

تفاوت اساسی رسانه‌های جمعی مکتوب با دیگر رسانه‌های جمعی در این است که مخاطب با استفاده از قوه تخیل خود و تصویرسازی ذهنی، فضای داستان و قهرمان آن را شکل می‌دهد.

خداوند در قرآن کریم در آیه ۸۰ از سوره مبارکه انبیاء می‌فرماید: و ما به او (حضرت داوود) ساخت زره را تعلیم دادیم تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد؛ پس آیا شما سپاسگزارید؟

پدافند غیرعامل

کشور پهناور ایران در طول تاریخ به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی؛ اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و قرار گرفتن در منطقه حساس خاورمیانه و بهره‌مندی از ذخایر طبیعی، همواره در معرض حوادث طبیعی و غیرطبیعی زیادی قرار داشته است و در نتیجه، خسارات مالی و جانی زیادی نیز از این راه به کشورمان وارد شده است. از این روست که دفاع در برابر حوادث غیرطبیعی و تهدیدهای انسانی برای ما ضروری و بسیار مهم است؛ به‌طوری که رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت ایت الله خامنه‌ای در این باره می‌فرمایند:

«دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است. هر ملتی که نتواند از خود دفاع کند زنده نیست».

تعریف و دسته‌بندی دفاع (پدافند)

۱- دفاع (پدافند) عامل

مقابله و مبارزه مستقیم و استفاده از سلاح به منظور دفع حملات و اقدامات جنگی دشمن پدافند عامل نامیده می‌شود. دفاع عامل یا مستقیم مخصوص زمان جنگ است که توسط افراد آموزش دیده با کمک وسایلی مثل اسلحه، موشک، تانک و هواپیما صورت می‌گیرد.

۲ - دفاع (پدافند) غیرعامل

پدافند غیرعامل مجموعه اقداماتی است که بدون استفاده از تجهیزات جنگی می‌توان انجام داد تا از وارد شدن تلفات جانی به افراد و زیان اقتصادی به مراکز و تأسیسات حیاتی و مهم کشور جلوگیری کرد یا آنها را به حداقل کاهش داد. دفاع یا پدافند غیرعامل برای مقابله با تهاجمات دمن و کاهش خسارات ناشی از حملات زمینی، هوایی و دریایی صورت می‌گیرد. پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، فرودگاه‌ها، مراکز سیاسی مهم: مراکز اصلی مخابراتی و ارتباطی. پل‌های مهم پایگاه‌های هوایی و مراکز و ایستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی نقاطی هستند که در زمان جنگ، مورد توجه و حمله دشمن قرار می‌گیرند.

اصول پدافند غیرعامل

۱- **استتار:** استتار به معنای هم‌رنگ و هم شکل کردن تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی با محیط اطراف است؛ به گونه‌ای که شناسایی آن برای دشمن بسیار دشوار و تا حدودی غیرممکن باشد؛ مانند استفاده از بادگیر سفید در محیط برفی. استتار از موثرترین روش‌های دفاع غیرعامل در دنیاست. برای استتار از وسایلی مانند رنگ، تور، شاخه و برگ درختان و ... استفاده می‌شود.

۲- **اختفا:** اختفا یا پنهان کاری به اقداماتی گفته می‌شود که از قرارگرفتن تأسیسات، تجهیزات و نفرات در دید مستقیم دمن جلوگیری به عمل می‌آورد؛ مانند پنهان کردن هواپیماهای جنگی در تونل.

در جریان هجرت پیامبر از مکه به مدینه با استفاده از اختفا و فریب که از اصول پدافند غیرعامل است. دشمنان رسول گرامی اسلام نتوانستند به آن حضرت دسترسی پیدا کنند.

الف) استفاده مناسب از عوارض زمین و احداث تأسیسات در محلی که به سهولت قابل تشخیص و مشاهده نباشد.

ب) عادی و غیرمهم جلوه دادن تأسیسات با کارهایی مانند جدول بندی، درخت کاری و ...

۳ پراکندگی: پراکندگی به معنای پخش کردن و عدم تجمع نیروها، تجهیزات و تأسیسات به منظور کاهش آسیب پذیری آنها در مقابل عملیات دمن است؛ برای مثال:

اگر می توانیم چند پالایشگاه در کشور بسازیم بهتر است آنها را در چند شهر با فاصله زیاد از هم بسازیم مانند نصب نمونه (ماکت) تجهیزات جنگی در نقاط مختلف.

۴- فریب: فریب یعنی انجام کارهایی که فکر و دید دشمن را از اهداف اصلی و مهم به سوی اهداف فرعی و غیراصلی و کماهمیت منحرف کند؛ مانند نصب نمونک (ماکت) تجهیزات جنگی در نقاط مختلف.

۵- مکانیابی: از اقدامات اساسی و مهم پدافند غیرعامل، انتخاب محل مناسب برای ایجاد تأسیسات حیاتی و مهم کشور است. ایجاد این تأسیسات در دشتهای هموار، کنار بزرگراهها و جاده های اصلی و در نزدیکی مرزها موجب شناسایی و آسیب پذیری آنها در برابر تهدیدات دشمنان میشود.

۶- مقاوم سازی و استحکامات: یکی از کارهای مفیدی که در زمان صلح می توان انجام داد

تا در زمان حادثه از آن استفاده شود ساخت مکان هایی است که در مقابل بمب و موشک مقاوم باشد و آثار ترکش و موج انفجار را تا حدود زیادی خنثی کند. بنابراین احداث پناهگاه در مجتمع های مسکونی و اداری و همچنین ساخت پناهگاه های عمومی در شهرها یکی از اقدامات مفیدی است که باعث حفظ جان انسان ها در زمان وقوع حادثه می شود.

آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه

زمین لرزه، از آزاد شدن ناگهانی انرژی انباشته شده در سنگهای پوسته زمین ایجاد میشود. این آزاد شدن انرژی به صورت امواج زلزله از نقطه ای به نام کانون زلزله آغاز و باعث لرزش سطح زمین میشود.

ایمنی در برابر زمین لرزه

مثلاً زیر از سه ضلع آگاهی، آمادگی و همکاری تشکیل شده است که ارتباط تنگاتنگ این سه عامل میتواند ایمنی جامعه را در برابر صدمات ناشی از وقوع زمین لرزه افزایش دهد.

ایمنی در برابر زمین لرزه = آگاهی + آمادگی + همکاری

آگاهی: مجموعه ای از دانش و اطلاعات افراد جامعه درباره پدیده زمین لرزه و اقدامات قبل، هنگام و بعد از آن است.

آمادگی: افزایش تواناییهای افراد جامعه برای انجام فعالیتهای مناسب در زمان قبل، حین و پس از وقوع زمین لرزه است.
همکاری: مشارکت همه افراد جامعه برای دستیابی به ایمنی است.

شورای ایمنی در برابر زمین لرزه

زمانی که حادثه ای مانند زمین لرزه رخ می دهد، شرایط عادی زندگی ما به شرایط بحرانی تبدیل می شود. به همین دلیل نیاز است گروهی که از قبل برای این بحران آماده شده اند، وارد عمل شوند و مشکلات به وجود آمده را برطرف کنند.

آشنایی با وظایف شورای ایمنی در برابر زمین لرزه

الف) گروه تدارکات و پشتیبانی

گروه تدارکات و پشتیبانی با هدف فراهم آوردن امکانات و تجهیزات مورد نیاز و برقراری دوره های آموزشی و پشتیبانی مناسب، تشکیل می شود.

۱- تهیه فهرست از نزدیک ترین مراکز امدادی و درمانی، آتش نشانی؛ نیروی انتظامی و... به همراه شماره تلفن و نشانی

۲- تهیه وسایل ضروری گروه های دیگر

۳- کنترل کردن اسامی و تعداد دانش آموزان (بعد از زمین لرزه نباید کسی بدون هماهنگی از محیط مدرسه خارج شود).

۴- ایمن سازی محیط مدرسه

وظایف گروه

۱- امداد رسانی به مجروحان

۲- انتقال مجروحانی که جراحتهای عمیق دارند، به مراکز درمانی

۳- سخن گفتن با بیماران و روحیه و امید دادن به آنها

۴- اسکان و تعیین مکان مناسب برای دانش آموزان (به دور از ساختمان ها و دیوارها جایی مانند وسط حیاط مدرسه)

پ) گروه جست و جو

پس از هر زمین لرزه، احتمال خراب شدن ساختمان ها، ریزش آوار و حبس شدن افراد در مکان های مختلف وجود دارد. این گروه با هدف جست و جو برای یافتن افرادی که در موقعیت های خطرناک قرار دارند، تشکیل می شود.

وظایف گروه

۱- جست و جو برای یافتن مجروحان و افراد گمشده

۲- جلوگیری از ورود افراد به داخل ساختمان (این گروه باید از ورود افراد به مکان های پرخطر جلوگیری کنند).

۳- انتقال مجروحان به جای مناسب (افراد این گروه باید دوره های هلالاحمر را نیز بگذرانند و انواع حمل مجروح را با توجه به نوع جراحتهای فرا بگیرند).

۴- بررسی ساختمان از نظر نشت گاز، قطع برق و ششکستن لوله های آب

ت) گروه آتش نشان

پس از وقوع زمین لرزه، احتمال نشت گاز اتصال سیم‌های برق و در نهایت آتش‌سوزی وجود دارد؛ بنابراین گروه آتش‌نشان با هدف واپایش (کنترل) و نظارت برای افزایش ایمنی تشکیل می‌شود.

وظایف گروه

۱- خاموش کردن آتش

۲- بررسی ساختمان از نظر احتمال آتش‌سوزی

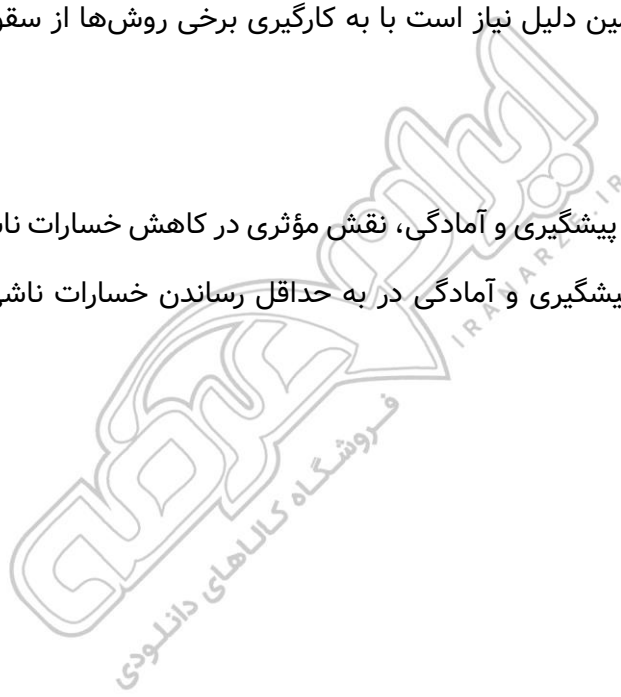
۳- بررسی ساختمان از نظر احتمال خطرهای بعدی (برق‌گرفتگی، نشت گاز و...)

ایمن‌سازی محیط زندگی در برابر زمین لرزه

هنگام وقوع زمین لرزه، سقوط، پرتاب و افتادن برخی وسایل مانند کمد، بوفه و کتابخانه ممکن است باعث به‌وجود آمدن صدمات و حتی تلفات شود. به همین دلیل نیاز است با به کارگیری برخی روش‌ها از سقوط و افتادن این وسایل جلوگیری کنیم.

آمادگی در برابر زمین لرزه

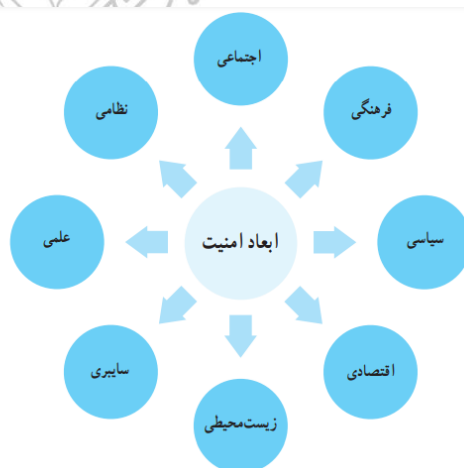
تجربه ثابت کرده است که روشهای پیشگیری و آمادگی، نقش مؤثری در کاهش خسارات ناشی از زلزله دارد. یکی از محورهای مهم برای محقق نمودن روشهای پیشگیری و آمادگی در به حداقل رساندن خسارات ناشی از زمینلرزه، آشنایی همگانی با زمینلرزه است.

❖ فصل دوم: نکات مهم آمادگی دفاعی پایه نهم کد ۹۱۵

- ۱- مفهوم امنیت: امنیت در زبان فارسی به معنای در امان بودن از آسیبها، امن بودن، در پناه بودن، نداشتن دلهره، نگرانی و ترس و... آمده است. در سادهترین تعریف، امنیت یعنی دور بودن از خطراتی که علیه منافع مادی (جان، مال، سرزمین و...) و ارزشهای معنوی (دین، فرهنگ، اعتقادات) و... ما وجود دارد.
- ۲- امنیت در قرآن کریم: امنیت یکی از نیازهای فطری انسان است که در قرآن کریم به آن اشاره شده است؛ از جمله در قرآن کریم آمده است که حضرت ابراهیم از خداوند درخواست نمود تا مکه را سرزمین امن قرار دهد.
- ۳- ما معتقدیم که ریشه و سرچشمه امنیت ایمان به خداست؛ زیرا کسی که به خداوند توانا ایمان داشته باشد، دارای تکیه گاهی روحی و معنوی است که به او اطمینان و آرامش می بخشد. به همین جهت خداوند در آیه ۲۸ از سوره رعد قرآن کریم در وصف مؤمنین میفرماید «آنها کسانی هستند که ایمان آوردهاند، و دل هایشان به یاد خدا مطمئن و آرام است.»
- ۴- در گذشته های دور، نقش «خطرات طبیعی» علیه انسانها بیشتر و بارزتر بود، اما امروزه نقش «خطرات انسانی» افزایش یافته است؛ مثلاً اگر در گذشته قحطی و خشکسالی جان مردم را به خطر انداخت. امروزه، عواملی مانند جنگ، ماهواره ها و رسانه ها که ساخته خود انسان است، منافع و ارزشها را به خطر انداخته است.
- ۵- از آنجا که امنیت، مفهوم بسیار کلی و پیچیده دارد، باید آن را با ابعاد مختلف مطالعه کرد. ابعاد از جنبه های نظامی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و زیستمحیطی مورد توجه امنیت معمول است که ما در این بخش به طور خلاصه به هر یک میپردازیم.

الف) نظامی   ب) علمی   ج) زیست محیطی   د) سیاسی

- ۶- مفهوم تهدید: تهدید وضعیتی است که ارزشهای حیاتی فرد یا جامعه را در یک کشور به خطر میاندازد. این ارزشها شامل مسائل اعتقادی، باورهای دینی، رفتارهای صحیح، قوانین و مقررات، پاسداری از مرزها و امنیت کشور، اشتغال و آسایش و راحتی مردم میشود.

۷- دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است. هر ملتی که نتواند از خود دفاع بکند، زنده نیست. هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را دفاع نکند، در واقع زنده نیست. هر ملتی هم که آماده اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست. حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

۸- تهاجم: تهاجم به معنای شیخون، هجوم و حمله یک کشور به کشوری دیگر به منظور اشغال و سلطه قبل از آنکه تهاجمی صورت بگیرد، کشور تهدید کننده سعی میکند، با ایجاد بر آن سرزمین است. معمولاً ترس میزان توان و آمادگی دفاعی آن کشور را آزمایش کند. اگر این کشور در آمادگی کامل نبود، آنوقت تهاجم آغاز میشود. البته ممکن است قبل از تهاجم دست به کارهای دیگری مانند تحریم بزند. گاهی نیز تهاجم بدون تهدید انجام میشود. به هرگونه آمادگی در مقابل تهاجم «آمادگی دفاعی» گفته میشود.

۹- تهاجم ممکن است به دو شکل نظامی و فرهنگی انجام شود. در تهاجم نظامی، دشمن با ابزارهای مادی مانند هواپیما، تانک و سرباز به قصد اشغال یک کشور اقدام به حمله نظامی میکند که نمونه آن تهاجم رژیم صدام به کشور ما و جنگ تحمیلی هشت ساله است. اما در تهاجم فرهنگی، دشمن با ابزارهای غیرنظامی دست به حمله میزند. ابزار دشمن در این شکل از تهاجم، ابزار و وسایل فرهنگی است. یکی از اهداف تهاجم نظامی، اشغال سرزمین و خاک آن کشور است. در تهاجم فرهنگی، اشغال ذهن و اعتقادات و تغییر ارزشها و باورهای دینی مردم، هدف اصلی دشمن است. تهاجم فرهنگی از جهات مختلف خطرناک تر از تهاجم نظامی است.

۱۰- انواع دفاع

الف) دفاع غریزی

الف) دفاع غریزی: به صورت ناخودآگاه انجام میشود و در بین موجودات زنده مشترک است.

مثال:

- بسته شدن سریع چشم به هنگام انعکاس شدید در چشم

- عقب کشیدن دست به هنگام برخورد با جسم داغ

- فرار سریع حیوانات از محدوده ای که احساس خطر میکنند.

دفاع آگاهانه: این نوع دفاع مختص انسان است و دارای تفاوت اساسی با دفاع غریزی است.

۱- هدف انسان از دفاع بر حفظ جان، حفظ اعتقادات و میهن خویش است.

۲- انسان بر اساس قدرت تفکر و تعقل و یادگیریهای قبلی با خطرات مقابله میکند.

۱۱- پیامبر گرامی اسلام نیز میفرماید: «تیراندازی، شنا و اسب سواری را به فرزندان خود بیاموزید. فن تیراندازی، شنا و اسب سواری نیز علاوه بر اینکه نوعی تفریح و ورزش است، گامی در جهت آمادگی دفاعی و رزمی مسلمانان میباشد.

۱۲- قیام بزرگ مردم با ایمان و غیور ایران به رهبری امام خمینی که از سال ۱۳۴۱ آغاز شده بود، پس از ۱۵ سال بسیار گسترده شد. شاه و حکومتش که از حمایت قدرتهای خارجی از جمله دولت استکباری آمریکا برخوردار بودند، بهجای توبه و بازگشت

به دامان ملت، به روی مردم آتش گشودند و «از کشته ها پشته ساختند» ... و از خون جوانان وطن الله دمید و بهار انقلاب اسلامی در سرمای بهمن ۱۳۵۷ فرا رسید.

۱۳- پیروزی انقلاب اسلامی و قطع دست دخالت آمریکا، توطئه ها و اقدامات خصمانه علیه ملت ایران آغاز گردید که در زیر به برخی از آنها اشاره میشود:

- ۱- تصرف دارایی ها و اموال ملت ایران
- ۲- کمک به حرکت های تجزیه طلبانه و اقدامات تروریستی
- ۳- حمله به ایران جهت نجات جاسوسان آمریکایی (ماجرای طوفان شن در طبس)
- ۴- کمک به رژیم صدام در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران
- ۵- ساقط کردن هواپیمای مسافربری ایران
- ۶- اعمال تحریم های ظالمانه علیه ملت ایران حتی غذا و دارو
- ۷- اهانت به ملت ایران توسط حاکمان آمریکایی
- ۸ - ایجاد موانع بسیار در جهت پیشرفت علمی و فناوری کشور
- ۱۴- لازمه حفظ و ادامه انقلاب اسلامی:

الف) ایمان به خدا   ب) پیروی از ولایت فقیه   ج) حفظ روحیه انقلابی

۱۵- مقام معظم رهبری در قسمتی از بیانیه گام دوم میفرمایند: «دهه های آینده دهه های شما است و شما باید کارآموده و پر انگیزه از انقلاب خود حراست کنید و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (رواحنا فداه) است، نزدیک کنید. برای برداشتن گام های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه ها درس گرفت؛ اگر از این راهبرد غفلت شود، دروغها به جای حقیقت خواهند نشست».

۱۶- فعالیتهای بسیج بعد از دوران دفاع مقدس
با پایان یافتن هشت سال دفاع مقدس و مقاومت همه جانبه ملت در برابر متجاوزان، سرآغاز فصلی نو پیشروی انقلاب اسلامی پدیدار شد و علاوه بر بازسازی خرابی ها و ویرانی های حاصل از جنگ تحمیلی، تهدیدات گسترده و پیچیده تری از طرف دشمنان متوجه انقلاب اسلامی شد.

در این دوره که تاکنون ادامه دارد و انقلاب اسلامی وارد گام دوم خود شده است، بسیج به عنوان نیروی فراگیر و آماده بهکار در جهت حفظ و گسترش ارزشها و دستاوردهای انقلاب اسلامی، در زمینه های زیر فعالیت میکند:

- ۱- تعلیم و تربیت جوانان مؤمن، انقلابی و کوشا   ۲- حمایت از پیشرفتهای علمی، پژوهشی و فناوری
- ۳- خدمات اجتماعی و محرومیت زدایی   ۴- فرهنگی و هنری
- ۵- دفاعی و امنیتی   ۶- فضای مجازی و رسانه
- ۷- اقتصادی و سازندگی   ۸- ورزشی

۱۷- تشکل بسیج دانش آموزی جهت بسط و گسترش فرهنگ و تفکر بسیجی و ایجاد روحیه همیاری، مسئولیت پذیری و آمادگی دفاعی همه جانبه از انقلاب اسلامی با مصوبه سال ۱۳۷۵ مجلس شورای اسلامی به منظور جذب، آموزش و سازماندهی دانش آموزان مدارس کشور و کمک به تشکیل ارتش بیست میلیونی با واحدهای امیدان (دوره ابتدایی)، پویندگان (دوره متوسطه)، و پیشگامان (دوره دوم متوسطه) شکل شد.

۱۸- برخی از ویژگیهای یک بسیجی:

۱. همه وجودش وقف اسلام است. ۲. پر تلاش، ایثارگر و کار او بی منت است. ۳. در همه میدان های مورد نیاز کشور داوطلب است و حضور شجاعانه، فداکارانه و مخلصانه دارد. ۴. قانع و متواضع است. ۵. دارای روحیه شهادت طلبی و بذل جان در راه مکتب و آرمان انقلاب اسلامی است.

۱۹- خرمشهر مظهر پایداری و مقاومت مردم ایران در دوران دفاع مقدس شد؛ زیرا مردم این شهر و رزمندگانی که از شهرهای مختلف ایران خود را به آنجا رساندند، در مقابل چند لشکر مجهز به توپ و تانک دشمن برای حفظ این محمد شهر مقاومت کردند. فرماندهی سپاه خرمشهر بر عهده جهان آرا بود که با ایثار و فداکاری ۳۴ روزه، خرمشهر را در مقابل نیروهای بعثی محافظت کرد و در روزهای آخر مقاومت که نیروهایش با بیسیم به جهان آرا اطلاع دادند که شهر در حال سقوط است، او با صلابت به آنها پیام داد که باید مواظب باشیم ایمانمان سقوط نکند.

۲۰- ما دوران هشت ساله جنگ تحمیلی را «دفاع مقدس» میدانیم، زیرا مردم به خاطر اهداف زیر از کشور دفاع کردند:

۱- استقامت در برابر ظالمان برای اطاعت از فرمان خداوند با تبعیت از ولایت فقیه

۲- مقاومت به منظور حفظ دین، قرآن و انقلاب اسلامی

۳- دفاع برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور

۴- ایستادگی برای دفع تجاوز دشمن و رسیدن به صلح و امنیت

۲۱- دستاوردهای داخلی هشت سال دفاع مقدس

۱- اعتماد به نفس و خودباوری

۲- تولد تفکر بسیجی

۳- پیشرفت در صنایع دفاعی کشور

۴- کسب تجارب مهندسی و صنعتی

۵- ترویج فرهنگ ایثار و شهادت

۶- نقش آفرینی مساجد در دفاع از میهن

۲۲- نقش آفرینی مساجد در دفاع از میهن: مساجد از ابتدای ظهور اسلام در نشر معارف اسلامی نقش تعیین کننده ای داشتهاند. در دوران دفاع مقدس، مساجد پایگاه بزرگی در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، اعزام نیروهای بسیجی، جمعآوری کمکهای مردمی و... برای کمک به مدافعان میهن بودند.

۲۳- امام خمینی در قدردانی از مادران شجاع فرزندان اسلام فرمودند: « آنها خاطره جانبازی و رشادت زنان قهرمان را در طول تاریخ زنده کرده اند.»

۲۴- زنان در دفاع مقدس نقش اساسی داشته و از راه های مختلف در دفاع از اسلام و انقلاب اسلامی مشارکت کرده اند:

- ۱- پشتیبانی جنگ (رساندن وسایل و ادوات جنگی به رزمندگان، رساندن آب و مواد غذایی به رزمندگان)
- ۲- بهداشت و درمان، درمان مجروحان جنگ و انتقال آنها به پشت جبهه و مراقبت از آنها، تهیه و تدارک دارو، لباس و سایر امکانات

۳- حضور مستقیم در صحنه نبرد

۴- حمایت از ایثارگران

۲۵- نظام جمع حرکاتی است که به صورت منظم انجام میشود و افراد را در اجرای حرکات جمعی با یکدیگر هماهنگ میکند. همانطور که لغت نظام جمع نشان میدهد، نظم + جمع، نظم جمع را به دنبال دارد؛ اما این موضوع وقتی میسر میشود که تمامی ارکان جمع یعنی تک تک نفرات نظم انفرادی را رعایت کنند. نظام جمع اساس رفتارهای صحیح راه رفتن، آراستگی ظاهری، انضباط و کار گروهی است که وقتی تمامی دانشآموزان به صورت انفرادی بدان عمل میکنند، موجب نظم جمع میشود.

۲۶- در کارهای اجتماعی و زندگی فردی، «نظم» نقش عمده و تعیین کننده ای دارد. امیر المؤمنین علی در آخرین وصیت نامه خویش، بیش از هر چیز مردم را به رعایت نظم در کارها سفارش کرده اند.

۲۷- اهداف اجرای کلاس نظام جمع

۱- نظم پذیری، قانون مداری و اطاعت پذیری

۲- تقویت ذهنی، جسمی و روانی

۳- ایجاد چابکی و چالاکي

۴- جلوگیری از عادات بد حرکتی در بدن بهخصوص دانش آموزان که در سنین رشد هستند.

۵- نهادینه شدن نظم در اخلاق و رفتار دانش آموزان

۶- آموزش صحیح زندگی کردن

۷- سلامتی و بهبود عملکرد ریه و قلب با قرار گرفتن بدن در حالت صحیح

۸- افزایش قدرت کنترل و هماهنگی اندام و حواس

۲۸- نظام جمع با آموزش حرکات منظم و از روی قاعده شروع میشود. هر حرکتی در نظام جمع به دنبال «فرمان» خاصی صورت میگیرد. فرمان نظام جمع از دو جزء تشکیل شده است:

۱- خبر   ۲- اجرا

«خبر» در نظام جمع، آگاهی و ایجاد آمادگی در فرد برای هماهنگی با جمع؛ و «اجرا» هماهنگ شدن عملی با جمع، اطاعت از فرمان و اجرای عمل خاصی می باشد که فرمانده دستور آن را داده است.

۲۹- نظام جمع با آموزش حرکات منظم و از روی قاعده شروع میشود. هر حرکتی در نظام جمع به دنبال «فرمان» خاصی صورت میگیرد. فرمان نظام جمع از دو جزء تشکیل شده است:

۱- خبر ۲- اجرا

«خبر» در نظام جمع، آگاهی و ایجاد آمادگی در فرد برای هماهنگی با جمع؛ و «اجرا» هماهنگ شدن عملی با جمع، اطاعت از فرمان و اجرای عمل خاصی می باشد که فرمانده دستور آن را داده است.

۳۰- فرمان از جلو نظام، فرمانی است برای پشت سر هم قرار گرفتن افراد. فرمانده، جزء اول فرمان یعنی خبر را با صدای بلند و کشیده به گوش افراد میرساند. «از جلو ...»، افراد با شنیدن جزء اول فرمان خبر از جلو نظام، به سرعت پشت سر هم قرار میگیرند. سپس فرمانده جزء دوم فرمان را با صدای کوتاه و محکم اعلام میکند: «نظام»، افراد با شنیدن جزء دوم فرمان از جلو نظام، دست چپ خود را در حالی که کاملاً کشیده شده است، به طرف بالا پرتاب میکنند.

۳۱- منظور از ایستادن حالتی است که باید در آن نکات زیر به طور کامل رعایت شود:

الف) بدن آزاد و راست باشد. ب) پاشنه پاها به هم چسبیده باشد.

ج) عرض چهار انگشت د) پاها در یک خط و به اندازه

پ) پنجه ح) دست، باز باشد

خ) بسته ت) پاها به طور کامل کشیده باشد.

ث) شکم داخل، سینه جلو، کمر راست، شانه ها باز و در یک خط قرار داشته باشند.

ج) گردن افراشته، سر بالا و روبه رو، شعاع دید چشم مستقیم به جلو، صورت به حالت طبیعی و چانه اندکی بالا باشد.

چ) هر دو دست کشیده و مشت باشد و سایر انگشتان دست چسبیده به شلوار و کف دست روبه بدن باشد.

۳۲- تاکتیک یا راه کنش به روش جنگیدن و نبرد گفته میشود که هنگام دفاع و حمله از آن استفاده میشود. به عبارت دیگر به دانستنی هایی که یک رزمنده با به کارگیری آن میتواند از خطر و آسیب دشمن مصون باشد و بر او پیروز شود تاکتیک انفرادی گفته میشود. مباحثی که از رزم انفرادی در این بخش مطرح میشود، شامل جهت یابی و تخمین مسافت است.

۳۳- جهت یابی با سایه شاخص

- شاخص را به طول یک متر در زمین مسطح در مقابل خورشید به شکل عمودی قرار میدهیم.

- شاخص روی زمین میافتد، سر سایه را به دقت مشخص میکنیم.

- سایه حرکت خورشید از شرق به غرب حرکت کند.

- حدود ۲۰ دقیقه صبر میکنیم تا سایه به واسطه حرکت خورشید از شرق به غرب حرکت کند. سپس مکان دوم سایه را مشخص می کنیم.

دو سر سایه را با خط مستقیم به یکدیگر وصل میکنیم؛ سر سایه اول به سوی غرب و سر سایه دوم به سوی مشرق میباشد. - سپس روی خط می ایستیم؛ به طوری که پای چپ روی سایه اول و پای راست ما روی سایه دوم باشد و شاخص پشت سر ما قرار داشته باشد. در این صورت جهت مقابل ما شمال است.

۳۴- صورت فلکی ذات الکرسی مجموعه ای شامل پنج ستاره است که به دلیل چرخش آن به دور ستاره قطبی به شکل حروف W یا M انگلیسی در آسمان دیده میشود. اگر از ستاره وسط ذات الکرسی به اندازه فاصله دو ستاره که در شکل مشخص شده است، پنج برابر فاصله آن به جلو ادامه دهیم، به ستاره قطبی خواهیم رسید.

۳۵- جنگ نرم علمی: در این جنگ، دشمن با تحقیر تواناییهای علمی نخبگان یک کشور و از بین بردن اعتماد به نفس آنان، موجب عقب ماندگی کشور میشود.

جنگ نرم اجتماعی: در این مبارزه، دشمن به دنبال تضعیف نهاد خانواده و تزلزل اتحاد و همدلی مردم و پیوندهای اجتماعی در کشور هدف میباشد.

۳۶- رسانه های جمعی نوشتاری

تفاوت اساسی این رسانه ها با دیگر رسانه ها در نقش محوری تصویرسازی و قوه تخیل در شکل دهی به قهرمان و فضا سازی داستان است. به عبارت دیگر، اندیشه ها و نقطه نظرات نویسندگان بر بستر داستان در ذهن مخاطب می نشیند و او را جذب خود میکند. بسیاری از مکاتب فکری و فرقه های انحرافی از این طریق تفکرات خود را ترویج می کنند.

۳۷- روشهای اختفا عبارت اند از:

الف) استفاده مناسب از عوارض زمین و احداث تأسیسات در محلی که به سهولت قابل تشخیص و مشاهده نباشد.

ب) عادی و غیر مهم جلوه دادن تأسیسات با کارهایی مانند جدول بندی، درخت کاری و ..... پراکندگی: پراکندگی به معنای پخش کردن و عدم تجمع نیروها، تجهیزات و تأسیسات به منظور کاهش آسیب پذیری آنها در مقابل عملیات دشمن است؛ برای مثال: اگر میتوانیم چند پالایشگاه در کشور بسازیم بهتر است آنها را در چند شهر با فاصله زیاد از هم بسازیم.